

2020

Toimus 11 istungit. Esitasime 29 arupärimist, pöördumist, eelnõu algatust

21.01.2020

Esimene käesoleva aasta istung. Millegi tõttu viidud kultuurikeskuse suurde saali. Kuidagi kõle oli keset suurt saali ajutiste laudade otsas kõlkuda, samas võimaldab tulla kõigil kuulama.

Andsin aasta soojenduseks traditsioonilise arupärimise eelmise aasta volikogu liikmete ja vallavalitsuse liikmete tasude kohta.

Seejärel läks päevakorra alusel edasi. Päevakord oli lühike ja istung olekski kiiresti lõppenud, kui poleks olnud **esimest informatiivset punkti** - 2020 töös olevad objektid. Ülevaate tegi värske abivallavanem Jaanus Männik. Ettekanne oli ülevaatlik ja kindlasti oma eelkäiaga võrreldes uus tase – ladus ja asjakohane esitus.

Teise punktina oli juba kolmandat korda lugemisel „Välisõppe stipendiumi määramise ja maksmise kord Rae valla õpilastele ja üliõpilastele“. Nüüdseks oli enamus parandusi sisse viidud ja tekst määruse nõuetele vastavaks viidud. Samuti on nüüd tekst ladusam. Volikogu võttis määruse vastu.

Kolmanda punktina „Revisjonikomisjoni 2020. aasta tööplaan“. Täiesti mõtteta punkt ja sisutu plaan. Koalitsioon tegeleb siin ainult pakasuuhhaga, sest seadus nõuab. Sellise üllitise poolt polnud võimalik häält anda, aga ega meie mõned vastuhääled siis masinavärki ei seisanud. Ikka võeti vastu.

Neljanda punktina muudeti Rae Vallavolikogu 20.06.2017 otsusega nr 203 kehtestatud Rae valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2017-2028. Põhjuseks ELVESO taotlus, et saaks Jüri reoveepuhastile KIK-ist abiraha kaubelda.

Ja viimase punktiga anti vallavalitsusele õigus rendikohustuse võtmiseks kuni viieks aastaks. Rentida on vaja ajutised moodulklassid Peetri Lasteaia-Põhikooli ja Jüri Gümnaasiumi juurde. Loodan väga, et siin tehakse väga selge ja läbipaistev hange ja ei mängita palli vaid Cramo väravasse. Cramo tegevjuhiks Eestis on nimekas reformierakondlane Remo Holsmer. Eks pakkumise kutses on näha.

Niisugune see esimene istung siis sai.

18.02.2020

Suhteliselt rutiinse päevakorraga istung taaskord. Enne päevakorra kinnitamist avatud mikrofoni rubriigis andsin fraktsiooni nimel üle mõned arupärimised. Esimene on jätkuks eelmisel istungil esitatud preemiatest ja tasudest ning puudutas vastuses toodud kummalisi toetusi. Teiseks soovisime teada, et kuidas edeneb sisekontrolöri otsing. Kolmandaks küsisime, et kuidas osutus vajalikuks juba aasta alguses kasutada reservfondi vahendeid. Lõpetuseks arupärimine, mille kutsus esile eile volikogule ühe maaomaniku poolt saadetud kiri, mis viitas vallavalitsuse imelikule käitumisele – jõuga eraomandist maa võtmine.

Minu poolt viimase arupärimise ettelugemise ajal toimus mingi sagin ja infovahetus vallavanema ja volikogu esimehe vahel ja koheselt pärast minu viimase arupärimise lõppu anti sõna vallavanemale samal teemal. Nagu oleks nii plaanitudki. Samas ega sellest sõnavõtust suurt selgemaks ei saanud. Ilmnes vaid, et kinnistuomanik ei ilmunud notarisse kasutusõigust seadma ja hakkas välja pressima ridaelamute asemel kortermaju. Loodame, et see selgitus kenasti ka kirjalikult kohale jõuab.

Seejärel läks päevakorrakohaseks istungiks.

Esma saime ülevaate Rae valla 2019. aasta eelarve täitmisest. Tegelikult mõttetu punkt, aga seadus näeb ette kvartaalse ülevaate. Terve aasta ülevaade tuleb tegelikult ju majandusaasta aruande juures niigi ja seega oli see punkt ehk üleliigne. Samas info mõttes polnud ju paha.

Teise punktina jätkasime raha lainel ja menetlesime Rae valla 2020. aasta esimene lisaeeelarve. Juba teine kuu aastast ja oligi aeg eelarvet muutma hakata ☺.

Kolmandaks kinnitasime 2020. aasta huvihariduse ja huvitegevuse toetuse teema.

Neljanda punktina algatasime Rae valla arengukava läbivaatamise ja muutmise. Komisjonis küll saime aru, et tegemist peaks olema täiesti uue arengukava tegemisega, kuid päevakorrapunkti nimest seda välja ei loe. Vallavanemat komisjonis polnud ja täna ta ütles, et komisjonis ettekande teinu ei väljendanud õigesti. Seega ei tule mitte uus arengukava vaid ajakohastatakse olemasolevat.

Viienda punktina täiendasime Rae valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2016 – 2026. Selle vajaduse kutsus esile Põrguvälja Soojuse ettepanek.

Ja lõpetuseks traditsiooniline revisjonikomisjoni voor. Esiteks on toimunud järjekordne vangerdus SDE ridadest valitud volikogu liikmete osas. Krister Parbo volitused taastusid ja seega Lisandra Talvingu omad lõppesid. Kuivõrd Talving oli ka revisjonikomisjoni liige, siis vabanes temast seegi positsioon ja vaja oli valida uus liige. Mäletatavasti on Rae vallas järelevalvet teostava komisjoniga „hästi“ ja seda juhib koalitsiooni esindaja, mitte hea tooni kohaselt opositsiooni esindaja. Sellest lähtuvalt ka tänane opositsiooniline fraktsioon selles punktis jätkuvalt kaasa ei teinud. Ka teine pool ei esitanud kedagi uue liikme kohale ning nii see punkt ka katkestati.

Viimanegi punkt oli seotud revisjonikomisjoniga. Õigem oleks öelda, et selle komisjoni saamatusega. Tegemist ühe 2019 aasta tööplaanis olnud kontrollülesandega, mis loomulikult täitmata. Seda ülesannet pidi komisjoni sisese ülesannete jaotuse tõttu täitma juhtiva kontrollijana just Lisandra Talving, kuid ei jõutud isegi ülesande püstituseni (komisjoni protokollide põhjal). Nüüd soovis komisjon kaasata Talvingu komisjoni töösse kontrollimist teostava isikuna. Meie seisukoht oli – inimene pidi tegema seda tööd olles komisjoni liige ja saades komisjoni liikme tasu, seega kui teda nüüd kaasata, siis kindlasti mitte suurema tasu eest kui on komisjoni liikme tasu, seda enam, et Laiuse sõnul on osa tööd juba tehtud. Volikogu esimees võttis vaheaja ja pärast seda katkestas ka selle punkti. Ma ei tea, millele loodetakse.

26.03.2020 Pandeemia ja eriolukord alanud.

Lühidalt – täiesti sisutu päevakorraga istung, mille kokku kutsumisest ei saanud ükski kainelt mõtlev volikogu liige aru. Seda olukorras, kus

- soovitatakse olla kodus eraldatuna ja mitte kohtuda teistega
- kus ministeeriumi nõunikud on andnud soovitusi ära jätta märtsi ja aprilli istungid kui pole midagi eriti vajalikku otsustada

Volikogu liikmetel tekkis küsimus, et miks siis ikka? Ainus vastus saab olla, pärast kõikide asjaolude hindamist olla – volikogu esimehe hüvitis on suur ja selle ta saab kätte ainult juhul kui konkreetnes kuus on peetud istung. Väljendasime selles osas protesti.

Kui volikogu opositsiooniline fraktsioon Rae Kodanik tegi ettepaneku märtsi korriline istung ära jätta 16.03, siis seda ka tehti, kuid juba mõne aja pärast sügeles volikogu esimees uuesti – nüüd tahtis istungi viia skype. Konkreetset seadusandlus sellisel kujul istungi läbi viimist ette ei näe ja seda sai volikogu esimehele ka nimetatud. Mitte ainult opositsiooni poolt, vaid ka volikogu esimehe enda seltskonnas tunnustatud isiku poolt. Seejärel muudeti jällegi istungi kontseptsiooni – nüüd siis kutsuti istung kokku Rae Kultuurikeskuse saali, aga võimaldati ka Skype teel osalemine. Sellist segaputru poleks keegi osanud ette näha. Ja kõike seda 4-punktilise päevakorra pärast:

1. Ülevaade eriolukorra meetmetest Rae vallas – vallavanem Madis Sarik;
2. Lühiülevaade Rae valla 2019. aasta õiguskorras – piirkonnapolitseinik Rainer Väli;
3. Rae Vallavolikogu 07.novembri 2017 otsuse nr 18 „Volikogu alatise majandus- ja eelarvekomisjoni koosseisu kinnitamine“ muutmine;
4. Rae Vallavolikogu revisjonikomisjoni töösse kontrollimist teostava isiku kaasamine.

Sellest päevakorrast **esimese** punkti info on minu ettepanekul saadetud iganädalaselt kõikidele volikogu liikmetele, lisaks on see avaldatud valla kodulehel.

Teise punkti ülevaade saaks vabalt esitada e-posti teel samuti. Liia ei tulnud esineja üldse kohale. Ilmselt eriolukorras on tal muudki teha kui mingis volikogus lobisemas käia.

Kolmas ja neljas punkt on täiesti sisutühjad tänases olukorras ja nende pärast istungit kokku ajada on naeruväärne ja vastutustundetu. Pealegi neljanda punkti tegime ettepaneku päevakorrast välja võtta, sest seal sisalduv ei näi erapooletu.

Seega polnud mingit põhjust istungit kokku ajada, vähemalt mingit Rae vallale tänases eriolukorras vajalikku põhjust. Ainus, mida saavutati – volikogu liikmetele osalemise eest hüvitise maksmine. (loe uuesti eespool nimetatud protesti). Siingi, toonitan, pole ilmselt õigustatud Skype teel osalejatele selle maksmine.

Ise otsustasin siiski ka Skype teel osaleda ja seda puht uudishimust, et kuidas asi välja näeb.

Nagu juba mainisin, oli esimeseks ettepanekuks päevakorrast võtta välja punkt, millega sooviti revisjonikomisjoni töösse kaasata kontrolli teostav inimene. Kontroll pidi hõlmama arendajate tööd. Paraku isik, keda soovitakse kaasata on seotud komisjoni esimehega, kes tema kandidatuuri esitas ja teisalt on isik ise olnud arendaja Rae vallas ning täna töötab arendaja alluvuses, kes arendab Rae vallas. Seega on isik, kes peaks kontrollima Rae vallavalitsust, ise

selle vallavalitsuse poolt manipuleeritav. Niisugune asi ei sobi mitte isegi näilise kahtluse tekkimisel tuleb see koheselt elimineerida. Õnneks tuli komisjoni aseesimees välja ideega, mis rahuldab kõiki – võttis probleemse eelnõu tagasi.

Ja kui juba osalesin, siis andsin üle ka ettepaneku lisaeelarve eelnõu algatamiseks, et vallavalitsus valmistaks ette kärpe 2020 aasta eelarvest. Majandus ümberringi kukub ja meie tulud on ca 67% üksikisikute tuludelt arvestatavast maksust. Pankrotilained ja kriis kukutab töötasusid ümberringi ning seetõttu tegin ettepaneku vähendada eelarvet läbivalt personalikulud 30% ja üle vaadata ka kõik majanduskulud ja investeeringud. Näis kas järgmiseks istungiks on eelnõu laual.

Lisaks andsin arupärimise, mille tingis istungi läbi viimise viis – virtuaalne. Eeldab selline viis head internetiühendust. Paraku vald ei ole kaetud isegi keskpärase internetiühendusega ja nii ei saanud mitu volikogu liiget osaleda ja nad sattusid ebavõrdsesse olukorda. Sellist diskrimineerimist ei tohi esineda. Seega arupärimisega soovisin teada, et kuhu on jõudnud ülikiire valguskaablile põhineva võrgu ehitus .

Protest volikogu esimehe käitumisele eriolukorras

26.03.2020

Lugupeetud kolleegid.

Pean vajalikuks protestida tänase istungi korraldamise osas. Riigis on kehtestatud eriolukord ja antud soovitus püsida kodus, rahandusministeeriumi soovitude kohaselt on tehtud ettepanek jätta volikogude märtsi ja aprilli istungid ära, eriti kui pole midagi olulist ja edasi lükkamist mitte võimaldavat otsustamist nõudvat sisu.

Vaatamata sellele kutsub meie volikogu esimees kokku istungi informatiivse päevakorraga, millele lisatud tänases kontekstis 2 täiesti mõttetut punkti. Kuigi kutses on vastavalt seadusele näidatud istungi toimumise koht, siis on mitteametlikult (kutses pole nimetatud) lubatud osalemine virtuaalselt. See on ennekuulmatu ja kindlasti mitte seadusekohane.

Tekkis minul ja ka mitmel teisel volikogu liikmel küsimus – MIKS? Vastuseks saime pateetilisest (võlts)patriootlikkusest nõretavaid kirju, kuid mitte ühtegi sisulist ja sisukat vastust. Siit tuleb teha ainus järeldus – volikogu esimees võitleb istungi toimumise eest põhjusel, et saada vallaelarvest kätte oma kopsakas hüvitis. Selline käitumine on küüniline ja eriti tänases olukorras eeldaks selliselt käituva umbusaldamist. Kuigi nägime, et olukorraga ei olnud rahul erinevatel poliitilistel pooltel olevad volikogu liikmed, siis täna ilmselt umbusaldus läbi ei läheks. Aga lootust juba on, et klapid silmadelt langevad ja vaadatakse üha enam ka ilusate, kuid tühjade sõnade ja loosungite taha.

Arupärimine internetiühendusest.

Rae vallavalitsus

26.03.2020

Arupärimine

Vastavalt Rae valla põhimääruse §18 lõike 6 punktile 6 ning § 37 esitame kirjaliku küsimuse.

26.03.2020 volikogu istungi läbi viimine on erakordne ja selgelt seaduses kirjeldamata viisi kasutatav. Kutses on istungi toimumise kohaks Rae Kultuurikeskus, kuid samal ajal organiseeritakse osalemist ka virtuaalsel kujul.

Paraku on osadel volikogu liikmetel internetiühendus nii aeglane, et virtuaalne osalemine on osutunud võimatuks. On tekkinud olukord, milles volikogu liikmed ei saa oma tööd teha ja on seatud ebavõrdsesse olukorda.

Siit küsimus – kuidas edeneb Rae vallas lubatud kiire interneti välja ehitamine? Kas ehitatakse? Kes ehitab? Millal on oodata kvaliteetselt valguskaablil põhinevat internetiühendust, mis kataks kogu valla territooriumi ja oleks kättesaadav kõikidele kodanikele?

Kui vallavalitsusel info puudub, siis teeme ettepaneku need vastused küsida asjaomastelt organisatsioonidelt/asutustelt/ettevõtetelt.

21.04.2020

Istung jällegi Skype vahendusel + mõned liikmed osalesid ka füüsiliselt. Üks nt nägi välja olukorrale vastavalt nii ja teda võiks lausa kiita,

samas nt Kõiv ja Vörklaev ei vaevunud maski kandma, aga eks see ole nende endi asi.

Istungist siis ka.

Algas nagu ikka – avatud mikrofoniga. Andsin üle kaks arupärimist. Esimene oli täiendav arupärimine eelmisel istungil esitatud interneti teemalisele arupärimisele, sest eelmisele vastamisel ei suudetud kõikidele küsimustele vastuseid anda, samas heietati teemadel, mida küsimuses polnud.

Teine puudutas sotsiaalmeedias tõusetunud koolitoidu teemat ja valiku tegemist toidupakkide/sooja söögi jagamisel.

Seejärel võtsid sõna ka Laius ning Kõiv. Mõlemal mure meie fraktsiooni poolt eelmisel istungil esitatud protestiga istungi õigusaktidega reguleerimata viisil korraldamise osas. Laius keskendas oma heietuse sellele, et selgitada meie protestist väljaloetavat osa, et Kõiv korraldas

mõttetu päevakorraga (ei ühtki õigusakti vastu võtmist, ei midagi operatiivset seoses eriolukorraga jne) istungi vaid oma kuningliku tasu vallaeelarvest kätte saamiseks. Laius teatas volikogule, et Kõiv oleks saanud tasu ka siis kui volikogu ei oleks toimunud.

Kõiv sekundeeris Laiusele ja teatas ka, et meie eelmine (ja ka selle korra) istung oli õiguspärane ning seda on kinnitanud teiste seas nii ministeeriumi ametnikud kui ka õiguskantsler. Kõiv jättis tähelepanuta, et nt ministeeriumi soovitus on esimesel kohal soovitus – kui midagi olulist pole, siis soovitame märtsi ja aprilli istungid ära jätta. Õiguskantsler on erinevates jututubades tõepoolest avaldanud arvamust, et KOKS otseselt ei keela ja eriolukorras tuleb lahendused istungite läbi viimiseks leida AGA need variandid PEAVAD kajastuma ka omavalitsuste põhimäärustes. Ma usun, et mõlemad kodanikud said üsna hästi õiguskantslerist aru ja esitasid kiirustades eelnõu põhimääruse muutmiseks. Selle teema kokkuvõtteks saab möönda, et eelmise korra istung oli mõttetu päevakorra kõrval siiski ka Skype kaudu osalevate kontekstis õigusvastane. Samas istung ise läks arvesse küll (nagu eilnegi), sest füüsiliselt olid osad liikmed kohal ning teatavasti kvoorumi nõuet pole.

Mis puudutab Laiuse uhkustamist, et volikogu esimees saab oma tasu vaatamata sellele, kas teeb tööd või mitte, siis ilmselt sellegi vea saaksime vastava algatusega parandada, Selle algatuse peaks tegema Kõiv ise. Loomulikult kui ta oleks riigimehelik. Selles ma siiski kahtlen sügavalt. Mäletan, et Laius oli see, kes volikogu esimehe kohta täites selle tasu süsteemi endale kasulikus suunas muutmise initsiatiivi algatas.

Veel andis vabas mikrofonis vallasekretär teada, et valimiskomisjon tegi otsuse, millega Raul Siem'i ministriks nimetamise tõttu volikogu liikme volitused peatusid ja seega tuli volikokku EKRE nimekirjast asendusliige.

Päevakorra juurde.

1. Eelmisel korral ära jäänud ülevaadet 2019 aasta õiguskorrast. Ülevaade polnud väga ülevaatlik, sest seekord puudusid erinevad kokkuvõtted graafikutena ja nõ aegreas. Küsimusele statistilise pikema perioodi võrdluse kohta, sain vastuseks – otsustati, et sellist ülevaadet enam ei anta ja kuskil Ida-Harju veebilehel pidi midagi leida olema. Minu seisukoht – see oli mõttetu ajaraisk volikogus.
2. Seejärel andis Sarik ülevaate eriolukorra kohta. Puudutas ta servamisi ka seda koolitoidu teemat. Kriitika tabas Tallinnat, et see nii rikkalikud toidupakid teeb ja sellega paneb ka teiste omavalitsuste lapsevanemaid samasugust kohtlemist ootama. Uhkustas ka selle üle, et tehakse sooja toitu. Tegelikult on muidugi see sooja toiduga pusimine väga kallis ja peaks väga mõtlema kas olulisem on 70-le lapsele pingutada soojatoidu koju viimisega või siis paarituhandele ühesuguste toidupakkide kokku panemine ja vanematel lasta nendele ise järele tulla. Ilmselgelt saab selle igapäevase soojatoidu veo asemel komplekteerida kümneid ja kümneid toidupakke. Kokkuvõtvalt saab öelda, et midagi väga uut teadmist vallavanema jutustuses polnud, kui mitte arvestada vastust minu küsimusele, et millal plaanitakse avada ujula. Vastus oli uljas – Pirita jões vett küll, mine uju seal. Hea vastus, kas pole. Kas aga volikogu istungil ...
3. Üks olulisemaid punkte oligi põhimääruse muudatusettepaneku tegemine ja selle esimene lugemine. Muudatus puudutabki segadust volikoguistungite eriolukorras läbiviimist.
4. Eelmisel istungil algatas fraktsioon RaeKodanik lisaelarve tegemise initsiatiivi. Kuivõrd vahepealsel ajal oleme saanud teadlikuks, et selle lisaelarvega juba

tegeletakse, siis osutus selle otsuse menetlemine mõttetuks ja võtsime oma eelnõu tagasi. Põhjendasin seda tagasi võtmist umbes nii:

Eelmisel istungil esinesime algatusega reageerida kiirelt covid 19 pandeemia eeldatavatele mõjudele ja ette valmistada kiirelt lisaeelarve. Meie ettepanek pani huvitaval kombel mingi osa seltskonnast kihelema. See kihelus on kestnud terve möödunud kuu ja kulmineerus majanduskomisjoni arutelus. Ilmselt mõni volikogu liige pole siiani saanud aru kust tulevad vahendid avaliku sektori töös hoidmiseks, mõni, kes end ise pidevalt rõhutab olema ettevõtja, ei saa aru, mis on töötasu vähendamine ja mis on personalikulude vähendamine eelarves. Ei mõisteta isegi sellist pisikest detaili, et personalikulude 30%-ne vähendamine ei tähenda kõikide palkade automaatselt samas mahus vähendamist, ei mõisteta ka seda, et keegi ei soovita minna kärpima neid osasid, mis saadud riigilt jne. Volikogu liikmed võiks end ikka veidi harida ja nüüd üle kahe aasta valimiste järgselt juba hakata mõistma, mida me teeme ja mille arvelt teeme.

Aga just selliseks koolituseks ongi niisugused eelnõude algatamised ja nende arutamised teretulnud.

Mul on väga hea meel, et vallavanemgi reageeris oma pöördumisega ja andis teada, et on meiega vägagi ühte meelt ja lisaeelarvega tegeletakse. Oleks tegemist eelmise vallavanemaga, siis ma kindlasti ei julgeks tema sõnade ja tegude vastavuse osas võtta isegi nõrgemat sorti mürki, kuid tänase vallavanema puhul ma ei kahtle, et sõnad vastavad tõele. Seega eelnõu algatajana kasutan oma õigust ja võtan eelnõu menetlusest tagasi ning esitame juba vallavalitsuse poolt ettevalmistatavale dokumendile oma ettepanekud.

Tagasivõtmine tuli koalitsiooni isandatele suure üllatusena, sest ilmselgelt olid nad palju ressursi (aeg, aju jms) raisanud, et seda eelnõud maha hääletama asuda. Seda oli kuulda Kõivu kokutamisest, kui ta püüdis leida võimalusi edasiseks tegevuseks. Paraku on neid vaid üks – tagasivõtmisega langeb eelnõu menetlusest ja kõik ilusad sõnavõttud jäävad lihtsalt ära.

Viimase punktina anti tagantjärele kinnitus vallavalitsuse tehtud otsusele lastevanemate vabastamiseks lasteaia kohatasu maksimisest eriolukorras. Nimelt ei ole sellise otsuse tegemine vallavalitsuse pädevus, kuid eriolukorras see otsus tehti. Põhimõtteliselt polegi midagi hullu kui volikogu sellele tagantjärele heakskiidu annab. Probleem oleks tekkinud siis kui volikogu poleks heakskiitu andnud.

Vot selline istung, milles olid oma helgemad hetked ka.

19.05.2020

Avatud mikrofonis andsin üle 2 arupärimist. Kindluse kooli tee küsimus

Ja sotsiaalkeskuse renoveerimise kallinemise küsimus

Seejärel teatati, et Isamaa seltskond moodustas fraktsiooni. Ilmselt selleks, et innovatsiooni komisjoni kohta tagada.

Majandusaasta aruande kinnitamine

Tegelikult selles üllitises ju rahalises mõttes ei saa väga valesti minna, samas tegevusi, mis raha kasutavad (tihti kulutavad), ju sisulises mõttes ei hinnata. Pigem kasutatakse tegevusaruannet enda kiitmiseks. Nii ka seekord. Huvitavam oli revisjonikomisjoni aruanne, mis näitas, et

tegelikult on täiesti mõttetu kui sellist kontrollkomisjoni täidavad vallas võimutseva erakonna esindajad. Sisulist analüüsi pole, kokkuvõtte olematu. Seda iseloomustab ka lause **Revisjonikomisjoni aruandest:** *Revisjonikomisjon ei tuvastanud valla majandustegevuses olulisi vastuolusid, nõustub audiitori arvamusega ja soovib volikogul 2019 majandusaasta aruanne kinnitada.*

Küsisin – millised olid siis need (mitte olulised) vastuolud, mida komisjon tuvastas? Varik teatas uhkelt, et mingi vastuolu leiti ühe ametikoha osas. Vallas ca 1000 töötajat ja siit mõelge ise edasi. Sama mõttetu oli ka komisjoni tegevusaruanne, mis kajastab 2019 tegevusi. Seadus nõuab tegevusest ülevaate andmist. Tegevusaruanne oli 1,5-l lehel ja sellest enamus rääkis, kuidas volikogu valis esimeest ning ülejäänud kritiseeris Uuemaad. Ehk siis veelkord – ehe näide mittetoimivast kontrollkomisjonist.

Vahva oli kuulata ka kuidas kõik keksisid audiitori seisukohaga, mis tavaliselt ongi kokkuvõttes positiivne. Samas on siiski huvitav viimasel ajal praktika, et audiitorid on hakanud oma arvamustes ka ennast kindlustama, sest ilmselt näevad nad oma töös ka kahtlaseid seiku. Nii on ka meie aastaaruandele antud arvamusest lugeda:

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust.

Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Seega ei hinnata tehingute sisu ja võimalikku kriminaalsust. Näiteks IKEA-le maa müümisel tehtud ca poole miljoni eurost kingitust (võrreldes turuhinnaga) audiitor selle tehingu tegemise erinevate küsitavuste osas ei hinda.

Kahjuks ei saanud majanduskomisjonis oma seisukohti väljendada, sest mina Skype-ga ühendust ei saanudki. Seega ei saanud ma ka istungil oma poolthäält majandusaasta aruandele anda.

Üks huvitav seik oli selle punkti arutelu juures veelgi. Kui oma ettekandes teatas Keerma, et Rae vald on keskmise maksu laekumise osas ühe maksumaksja kohta Viimsi järel teisel kohal, siis Varik (on ka revisjonikomisjoni esimees) küsis, et kas selleks inimesed Rae valda elama tulevadki, et siin on see nr nii suur. Sa näed ja sa ei mürista! Suuremat lollust pole kuulnud! Vennike on vahelduva eduga volikogu toolil juba pikemat aega istunud ja ei tea, et sellise statistika kujundavad tööandjad, kelle juures maksumaksja töötab, mitte vald, kellele laekub üksikisiku tuludelt maks.

Teise punktina päevakorra kohaselt oli ülevaade majandustegevusest. Nagu arvata võib, siis midagi roosilist siin ei olnud. Keerma peatus pikemalt ka töötuse kasvul ja see oli absoluutarvudes juba 2010 aasta kriisi maksimumi tasemel. Samas teame igapäevastest uudistest, et see on alles algus ja pankroti ning koondamiste laine alles tuleb.

Rae valla 2020 aasta teine lisaelarve. Kahjuks polnud lisaelarves mitte sõnagi kasinus meetmete kasutusele võtust. Just sellele sai rõhutatud juba märtsi istungil, mil algatasime vastavasisulise diskussiooni ja andsime ka otsuse eelnõu menetlusse. Kuna vallavalitsus teatas, et ta tegeleb kriisist tulenevaga, siis uskusime neid ja võtsime oma eelnõu tagasi. Paraku ilmselt olime liig sinisilmsed. Lisaelarve seletuskirjas viidatakse juba maksutulude vähenemisele ca kolmveerand miljoni ulatuses, aga see ei loksuta otsustajaid ja pidu katku ajal jätkub. Sellele eilsel istungil viitamisel kiirustasid Keerma ja Sarik hoopis, et majanduskulud on kontrolli all ja võrreldes aasta varasemaga vähenenud. Samas tuli neil endilgi tõdeda, et see on seotud

lihtsalt asutuste kinni olemise tõttu langenud kommunaalkuludega ja ei miskit muud. Mais saab juba vastu rindu taguda energia kulude vähenemise eest, sest teatavasti aktsiisi vähendamine viib needki alla. Tubli töö vallavalitsus või kuidas? Küll leiame, et Hansaviimistlusele makstakse lisaraha sotsiaalkeskuse renoveerimisel „ilmnenud“ lisatööde vajadusega seoses. Jällegi - kuivõrd mul polnud võimalik Skype teel osaleda majanduskomisjoni koosolekul, siis ei saanud seal ka oma seisukohta öelda ning kindlasti ei olnud võimalik istungilgi olla sellise lisaelarve poolt.

Põhimääruse muutmine. Soov oli veel mõned parandused teha, selleks tegin ettepaneku suunata asi kolmandale lugemisele. Algatajad teatasid, et nendel pole midagi selle vastu kui algatan uue eelnõu, aga seda eelnõud edasi ei loeta. Nii ka läks

Heakorraeskirja muutmine. Küsimusi rohkem kui vastuseid. Põldmäe oma ülevaates keskendus sellele, et muru peaks vähem niitma, aga läks mööda olulisest romusõidukite teemast. Küsisin, et kuidas ikka saaks lahti romulatest, siis ta mõõnis, et ABB vastas ja keset Jüri alevikku on kole vaadata küll, aga sellega ikka tegeletakse jne. Viitasin, et romula on ka tema enda maja ümber, siis ta arvas, et see on mitte romula, vaid kollektsioon. Nimeta kuidas tahad, romula jääb romulaks.

Innovatsioonikomisjoni moodustamine. Algatajate nimel tutvustas eelnõud Võrklaev. Tutvustus sisaldas küll eelnõu seletuskirja maha lugemist, aga seal jäid tsitaadid „mõte tekkis“, „ajaga tuleb kaasas käia“ jne. Kui aga hakati esitama küsimusi töö sisu ja veel enam selle tulemuse mõõtmise kohta, siis konkreetseid vastuseid ei tulnud. Tore oli kuulata, kuidas Laius kaasa laulis ja kiitis. Ma ei suutnud enam vastu panna ja meenutasin, et tegelikult „selline mõte tekkis“ ja „ajaga sooviti kaasas käia“ juba veebruaris 2010 (Võrklaev istus pisikesel ametniku pingil ja ei teadnud vallast ööd ega mütsi). Just 2010 aasta veebruari istungil tegin Keskerakonna esindajana ja tuginedes Rae valla põhimäärusele, ettepaneku moodustada volikogu alatise komisjonina **arengukomisjon**. Põhjendusena oli ettepanekus toodud põhimõtteliselt samad argumentid nagu tänaseski eelnõus. Paraku ei leidnud ettepanek tollel ajal reformierakondliku enamusega (siia loen ka IRLi kaasajooksikud) volikogus toetust. Esimene kivi viskaja oli tollane volikogu esimees Laius, kes temale omasel demagoogilisel viisil ja eelkõige põhjusel, et ettepanek tuli „valelt“ poolelt, ettepaneku maha tegi. Samas oli ta veel mõned aastad varem ise soovinud sellist komisjoni. Siis tegi ettepaneku maha reformierakond.

Laius, kes oli just komisjoni esimehena ideed ülistanud, ehmatas minu meenutusest ja puterdas erinevaid põhjusi miks ta ei toetanud ja teatas üllatuslikult, et ega ta ka täna väga optimistlik pole. Huvitav küll – optimism puudub, aga toetab kahel käel ja ilmselt soovib ise vast loodud Isamaa fraktsiooni esindajana komisjoni liikmeks saada 😊. Kahepalgelisus on seda meest saatnud läbi tema poliitilise elu.

Kokkuvõttes on minul täna heameel, et **kümme aastat oligi vaid vaja, et inimesed asja üle järele mõtleks ja käe vajaliku komisjoni poolt tõstaks. Tubli jõudsite järele!**

Näis kas ja kuidas siis asi tööle hakkab.¹

Olid veel mõned rutiinsed punktid ja muidugi ka „kohustuslik“ punkt revisjonikomisjonile liikme valimine. Ise lahkusin enne seda täiesti farsiks kujunenud päevakorrapunkti, kuid hiljem kuulsin, et arutelu katkestati, sest opositsioon ei olevat esitanud kandidaati. Tule taevas appi! Selgitasin Kõivule juba mõni aeg tagasi, et me ei esita kandidaati komisjoni, mida juhib koalitsiooni esindaja. Ja nii ka läheb.

¹ Rohkem kui aasta hiljem saab öelda – ei hakanud tööle. Dubleeris keskkonnakomisjoni ampluaasse jäävat tegevust.

Huvitav on siinkohal veel märkida, et 02.05.2020 saabus muuhulgas volikogule kiri Hilltop OÜ juhatuse liikmelt R.Vilippuselt. Tava kohaselt oleks pidanud volikogu esimees selles kirjas toodud selgitama või siis selle selgitamise delegeerima. Seekord siis seda ei tehtud. Loodame, et saame siis vastuse kirjas toodud Põldmäe tegevuse kirjeldusele jooksvalt.

Vot selline huvitav aja viitmine siis seekord.

16.06.2020

Eile toimus meil hooaja viimane istung. See ei tähendanud, et poleks olnud särtsu. Isegi ootamatult palju oli. Algas õhtupoolik ikka vaba mikrofoniga. Esmalt sai sõna vallavanem, kes püüdis rääkida kriisist väljumisest. Mingit uut infot, mida juba teada polnud, ettekanne ei sisaldanud.

Seejärel sain sõna mina. Andsin üle protesti volikogu esimehe täiesti süüdimatu käitumise osas, mis leidis aset eelmisel istungil ja pärast seda. Inimene häbivääristas põhjuseta ja avalikult mitut kolleegi ja see pole OK! Protestiga saab tutvuda kokkuvõtte järel. Järgmisena andsin üle kolm arupärimist. Esimene teemal, millega lõpetasin eelmise istungi kokkuvõttes. Nimelt pöördus volikogu poole R.Vilippuse nimeline vallakodanik üsna kurja kirjaga. Sellest eelmisel istungil polnud sõnagi juttu, kuigi aega ettevalmistamiseks oli küllaga. Infot ei saanud ka istungite vahel ja eeldatavalt püüti vältida (vältitigi) teemat ka eilsel istungil. Et asi ei jääks siiski õhku, esitasime arupärimise

Teine arupärimine oli seotud koerte väljaku rajamise hangetega. Kolmas puudutas suusamäe nimelist projekti, mis momendil siiski prügimäe staadiumis. Lõpuks andsin üle ka ühe volikogu otsuse eelnõu, millega oleks viimane aeg tegeleda

Minu sõnavõtu järel võttis sõna Kõiv. Puterdas midagi, et temagi on sõnavõtu registreerinud. Paraku sõnavõtt ise näitas, et see oli ettevalmistamata improvisatsioon, mis ajendatud minu protestist. Sellest sõnavõttust võis järeldada seda, mida minagi eeldasin – mees ei näinud endal süüd, süüdistas piltlikult kõiki teisi. Alates vallavalitsuse poolsest ettekandjast ja halvast salvestuse kvaliteedist kuni korona ning valge ameerika politseinikuni, kes kasutas päti kinni pidamiseks liig innukalt kägistamisvõtet. Ehk siis süüdi olid kõik teised ja mitte tema. Mingit vabanduse esitamist neile neljale, keda ta häbivääristas, ei olnud. Teatas mehike, et tema jaoks on teema ammendunud ja ta tõmbab nüüd joone vahele. M.O.T.T.

Seejärel võttis sõna revisjonikomisjoni „esimees“ Varik. Sellel sõnavõtul mingit sügavamamat sisu polnud, kui siis ainult Uemaa mõnitamine. Varikult ei olegi palju muud oodata. Kui komisjoni esimees pole endale selgeks teinud isegi seda, et milline on komisjoni töö vorm, siis pole ta võimeline seda komisjoni ka juhtima. Nimelt pole Varik siiani aru saanud, et komisjonidel on kohalikus omavalitsuses koosolekud ja mitte istungid. Seega oli tegemist selgelt aja ja õhu raiskamisega.

Viimasena rääkis Kivistik Rail Baltica teemal. Ka siit mingit uut teadmist ei lisandunud.

Edasi asusime päevakorra juurde. Vallavalitsus soovis päevakorda lisada ühe punkti – vallavalitsuse liikme vabastamine. Paraku seadusest lähtuvalt seda teha ei saaks. Samas on seda tehtud varemgi. Kui kõik liikmed nõus, siis ju kellegi õigusi ei rikutaks. Eile ei olnud kõik kolleegid nõus ja punkt jäi ka lisamata. Tegelikult ei saanudki aru sellest kiirustamise vajadusest. Kui inimene on oma soovi tagasiastumiseks avaldanud, siis järgmisest päevast on ta vaba. Ülejäänud formaalsused saab teha ka korrektselt järgmisel korralisel istungil. Ei saanud

jah aru sellest kihutamise soovist, kuigi isiklikult poleks midagi olnud sellegi vastu kui punkt oleks arutlusele tulnud. Formaalne punkt ju.

Ja siis asusime lõpuks ka päevakorrakohase istungi juurde.

Esiteks saime kokkuvõtte Rae vallaelanike rahulolu-uuringust. Uuring tehti teatavasti interneti võimalusi kasutades ja vastanuid oli ca 3% elanikkonnast. Seega väga sügavaid järeldusi teha ei saa. Üks järeldus on, et läbiviija peaks oma metoodika üle vaatama ja püüdma tagasisidet saada erinevatelt huvigrupidelt, vanuserühmadelt jne. Sarik teatas, et sellist uuringut tehakse alles teist korda ja seega ei saa võrrelda palju jne. Tegelikult oli mees ise aastatel 2008-2009 samuti koalitsiooniga seotud ja võiks teada, et ka siis viidi küsitlus läbi, kuid tehti seda massiivselt ükselt-uksele liikudes ja intervjuerides. Saan aru, et siis oli 10000 elanikku ja nüüd on 20000 ja seda pole enam mõistlik korrata, kuid küsitluse sihtimisega tuleks seda enam vaeva näha. Küsisin, et mida vallavanem arvab, kas 3% vastanuist näitab, et ülejäänud on rahul või on nad ükskõiksed. Sarik vastas, et tema arvates on rahul. Ja millele see arvamus siis toetub? Tegelikult on Rae vallas väga selge ja sügav identiteedikriis, nii nagu suurtes linnadeski. Anonüümsus on suur, inimesi ei huvita kohalik tegevus seni kuni tema vajadused on kaetud.

Järgmisena oli kavas Rae Vallavolikogu 15. mai 2012 määruse nr 25 “Rae valla haridusalase tunnustamise kord“ muutmine. Seletuskirjast ja ettekandest selgus, et tänase korra kohaselt ei ole võimalik haridusjuhile tänu osutada ???!!! Seetõttu suurendame esitajate ringi, et siis tuleks ikka kandidaate aunimetusele. Naeruväärne nagu, aga nii ta seal kirjas on. Olgu sellega kuidas on, kuid asjal on ka teine pool. Püüdsin sellele vastust saada. Küsisin Vendelilt, et oletame uue korra vastu võtmise järgselt tuleb ettepanekuid sadades, et mis siis saab? Kas tunnustuse saab see, kelle nime kõige enam mainiti? Vendeli vastus oli – siis otsustab komisjon. WTF? Mis komisjon? Küsisin ka teistpidi – kui esitatakse nt 6 ettepanekut ja kõik 6 on erineva nimega, mis siis saab. Vastus – otsustab komisjon. Siit siis küsimus suurele ringile – kui lõpuks otsustab ikkagi komisjon, siis milleks see komejant 😊.

Seejärel oli kavas tänukirja andmise otsustamine; Tiro läheb pensile ja teda tulevat tänada. Oman isiklikku arvamust ja see ei lubanud otsuse poolt hääletada. Samas on ta kindlasti teinud ka ühteist positiivset valla hariduselu edendamiseks, seega ei hääletanud ka vastu.

Järgmine oli rutiinne punkt vee-, sademevee- ja kanalisatsioonirajatiste võõrandamisest aktsiaseltsile ELVESO;

Järgnes nõusoleku andmine rahalise kohustuse võtmiseks. Seotud Kindluse kooli sisseseade soetamisega.

Ja veel üks tegelikult rutiin - põhivara mahakandmine, mis seotud vana ja juba lammutatud tervisekeskuse hoone bilansist maha võtmisega.

Veidi huvitavam oli Rae Vallavolikogu innovatsioonikomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine.

Nimelt esitati kaks kandidaati esimehe kohale Vörklaev ja Uukkivi. Vörklaev oma sõnavõtus oli oma võidus juba nii kindel, et teatas isegi, et on juba komisjoni koosseisu kokku saanud. Loomulikult ei saagi ükski terve mõistusega inimene arvata, et volikogus kus 25-st liikmest on 17 ühel pool ja 8 teisel, saaks kuidagi võita vähemuse esindaja. Samas hääletustulemus näitas

selgelt mingit murenemist enamuse seltskonnas. Oodatava 17:8 asemel oli tulemuseks 15:10. Ei teagi millest selline tulemus. Kas aitasid siin kolleegide küsimustele kandidaatide poolt antud vastused või siis inimeste tüdimus enese kiitmisega ammu üle võlli läinud tandemi Võrklaev-Kõiv suhtes? Aga ega see põhjus nii oluline polegi, oluline on, et mõra on sisse tulnud.

Esimehe ja aseesimehe valimisele järgnes komisjoni enda kinnitamine. Ootan huviga esimest koosolekut, siis näeme, mida Võrklaev ikka tegelikult ühes kohalikus omavalitsuses innovatsiooni all mõtleb. Siiani on jäänud pisut segaseks.

Lõpetas istungi juba traditsiooniks kujunenud päevakorra punkt - Rae Vallavolikogu revisjonikomisjoni liikme valimine. Traditsioon sai pikendust, kandidaate ei esitatud ja liiget ei valitud.

Istungil esitatud protest

Rae Vallavolikogu

16.06.2020

Protest volikogu esimehe käitumise osas nii 19.05.2020 istungil kui ka pärast seda.

Asjaolud.

1. 19.05.2020 istungil oli arutlusel 2019 aasta majandusaasta aruanne. Sellest ülevaate andmise käigus valla pearaamatupidaja Anneli Viimsalu teatas, et 4 inimest ei esitanud seotud isikute deklaratsiooni. Volikogu esimehe (oma sõnul andmekaitse koolituse läbinul) küsimusele, kes ei esitanud deklaratsiooni, luges Viimsalu ette 4 nime. Volikogu istungil ei suutnud Viimsalu nimetada konkreetset õigusakti, milles sisaldub kohustus nimetatud deklaratsiooni esitamiseks. Ei osanud ta ka selgitada, mis juhtub nendega, kes ei esitanud deklaratsiooni. Viidati raamatupidamise seadusele ja teatati, et mitteesitamisel karistust ilmselt pole.
2. Pärast volikogu istungit kirjutas volikogu esimees oma blogis: *Seotud isikute deklaratsioon on dokument, millest aruandes kajastub vaid neli rida, aga audiitor vajab kogu infot. Eriti saadud toetused. 55 inimest esitasid selle deklaratsiooni, 4 jätsid esitamata: Suurekivi, Rosenfeld, Uukkivi, Vodja.*
3. Volikogu ametlikust protokollist loeme: *Tõnis Kõiv: Kes need neli olid, kes jätsid seotud isikute deklaratsiooni esitamata? Anneli Viimsalu: Suurekivi, Uukkivi, Rosenfeld ja Vodja.*
4. Kuivõrd soovisin tutvuda volikogu salvestusega, siis ilmselt sundis see soov kontrollima protokollis sisu ja viga leiti üles ning ametlikus protokollis see ka parandati. Protokollija esitas oma vabanduse. Protokollis allkirjastaja mitte.
5. Ca 10 päeva hiljem lisandus selgitus Kõivu blogisse *4 jätsid esitamata: Suurekivi, Rosenfeld, Uukkivi, Vodja (TK: täpsustus 29.maist 2020, Uukkivi asemel jättis deklaratsiooni esitamata siiski Uuemaa. Ebatäpsus tulenes suulisest ettekandest volikogus ja sai tähelepanujuhtimise järel üle täpsustatud).*
6. Käisin 01.06 salvestust kuulamas ja sellel oli vägagi selgelt kuulda Uuemaa nime ja kindlasti pidi tegema pingutusi, et selgelt kostva Uuemaa asemel kuulda Uukkivi.

7. Istungil küsisin viidet õigusaktile, mille alusel kõnealust deklaratsiooni nõutakse. Vastus oli (salvestuselt ka kuuldav) – raamatupidamise seadus ja selle alusel koostatud juhend (?).
8. Pärast volikogu istungit sirvisin raamatupidamise seadust ja ei tuvastanud sõnagi sellise deklaratsiooni kohta, seega esitasin seotud isikute deklaratsiooni osas arupärimise, et saada konkreetne vastus küsimusele – kust ikka tuleb kohustus (kui üldse) sellise deklaratsiooni esitamiseks ja kes annab õiguse deklaratsiooni esitamata jätnu avalikku häbiposti naelutada.

Arupärimises esitasin konkreetsed küsimused:

- Milliste õigusaktidega on reguleeritud nimetatud deklaratsioonide täitmise kohustus?
- Millises õigusaktis, millises sättes on loetletud isikud, kes on deklaratsiooni kohustatud täitma?
- Millises õigusaktis, millises sättes on kirjeldatud deklaratsiooni mitte täitnutele esitatavad sanktsioonid?
- Millises õigusaktis, millises sättes on kirjeldatud deklaratsiooni mitte täitnud isikute avalikustamine?
- Millises õigusaktis, millises sättes on kehtestatud deklaratsiooni vorm? Vormil endal selline viide puudub.

Vastuses viidati mitmele raamatupidamise seaduse ja muude aastaaruande täitmist reguleerivatele õigusakti sättele, milles räägitakse kes on seotud isikud ja mida see seotus tähendab. Kõik need viited rääkisid, mis seotud isikute kohta tuleb **vallavalitsusel** aruandes kajastada, kuid ükski esitatud sättest ei rääkinud deklaratsiooni täitmise kohustusest volikogu liikmele. Veelgi enam – otsesõnu teatati, et ühtegi kehtestatud deklaratsioonivormi pole olemas² ning puudub ka igasugune võimalus kedagi kuidagi karistada deklaratsiooni esitamata jätmise korral. Lisaks anti teada, et *Deklaratsiooni mitte täitnud isikuid ei avalikustatud vallavalitsuse esindaja poolt ettekande käigus volikogus, oli ainult suuline vastus sellekohasele volikogu esimehe küsimusele. Samas ei eksisteeri ka õigusakti, mis keelaks deklaratsiooni mitte täitnud isikute avalikustamist.*

Paraku eksib vastuse koostaja eelpool toodud tsitaadis selles, et ei eksisteeri õigusakti, mis keelaks inimese au ja hea nime teotamist (sinna alla käib kindlasti mittekohustusliku deklaratsiooni esitamata jätmise halvustavas toonis presenteerimine). Nimelt on meie **põhiseaduses säte, mis keelab inimese hea nime teotamist ning täpsemalt on see reguleeritud ka võlaõigusseaduses** (VÕS § 1046 ja § 1047).

Seega on volikogu esimees kahel korral andnud kirjalikus vormis ja halvustavas/häbistavas toonis, avalikkusele teada inimeste nimed, kes ei esitanud mingisugust deklaratsiooni. Sealjuures jätnud lisamata, et sellise deklaratsiooni nõudmiseks ja esitamiseks puudus seaduslik alus. Sellisel viisil avalikustamisega on Tõnis Kõiv selgelt alandanud neid isikuid avalikult. Veelgi enam. Suures soovis igas asendis ära teha ja kohta kätte näidata oponentidele, on ta istungil kõlanud infot moonutanud ja nii on sattunud avalikkusele nautimiseks ka Uukkivi nimi. Ometigi on volikogu liige Uukkivi esitanud deklaratsiooni 12.03.2020 ehk täpselt ajaks, mil küsitud oli.

² Vastusest „Seotud osapoolte deklaratsiooni kinnitatud vormi ei ole olemas. Deklaratsioon on vahend majandusaasta aruandes nõutavate andmete kogumiseks, järelikult ei saa olla ka sanktsioone deklaratsioonide mitte täitnutele.“

Kokkuvõtvalt. Ma ei saa nõustuda, et volikogu esimees esitab väärandmeid ja laimu ning ei näe vaeva sellise teo eest vabandamisega. Avalik vabandus ei ole “*ebatäpsus tulenes suulisest ettekandest volikogus ...*”³, see võib küll olla vea tekke põhjuseks, aga põhjuseks võivad olla ka kuulaja **pesemata kõrvad**⁴. Kindlasti selline sulgudes täiendus ei korva 10 päeva üldsusele lugemiseks jagatud väär infoga põhjustatud mainekahju. On 100% kindel, et inimene, kes ühe korra mingi blogipostituse läbi luges, seda 10 päeva hiljem üle lugema ei tule. Seega kordan – Kõiv ei ole oma laimava sisuga postituse eest mingit vabandust esitanud. Samas on selge, et kui ta seda ka teeks, siis poleks see südamest tulev ja jääks pelgaks formaalsuseks, mida ma kindlasti nõudma ei viitsi hakata. Oma eksimuse eest vabandamine peaks eksinu enda poolt olema elementaarne.

Rõhutan siiski veelkord asjaolu, et Eestis kehtib ikka veel Põhiseadus, milles toodud meie kõigi õigused. Selle teema vaates soovitan üle lugeda § 17, mis on suhteliselt lühike ja peaks olema arusaadav igale tavalisele kodanikule, seega kindlasti ka sellisele, kes väidab end olevat lausa andmekaitse spetsialisti tunnistusega tegijana. Loodan, et Kõiv selle sätte sisu omandab ja tulevikus enam ei eksi.

Meenutan sedagi, kuidas kodanik Kõiv alles märtsis ühes e-kirjavahetuses uhkustas oma andmekaitsealaste teadmistega ja teavitas kõiki volikogu liikmeid vastava kursuse läbimisest ning tunnistuse saamisest⁵. Täna saab teha järelduse -asjata kulutatud aeg ja tunnistuse võiks/peaks tagasi andma.

Lisaks eelnevale juhin tähelepanu sellele, et Uuemaa siiski esitas deklaratsiooni, kuigi suure hilinemisega. Viimsalu oleks pidanud sellele istungil ka tähelepanu juhtima, mitte jätma volikogule arusaamist, et Uuemaa pole üldse deklaratsiooni esitanud. Jah, tähtaegselt ei esitanud, kuid lõpuks esitas siiski.

Ja lõpetuseks. Vallavalitsus on selle deklaratsiooni täitmise nõudmise tuhinas siiski ka ise päris jämedalt eksinud isiku andmete kaitse põhimõtete vastu. Nimelt saadeti mitmele volikogu liikmele, kes ei olnud oma nn deklaratsiooni õigeaegselt esitanud, näidisenä Oleg Tšubarovi juba täidetud deklaratsioon, mis on selgelt seaduse rikkumine.

18.08.2020

³ See on pigem ettekandja peale ajamise katse

⁴ Siinkohal on huvitav näha Kõivu blogilehel reklaami uuest hitist, mis tagab parema kuulmise 😊

1 trikk halva kuulmise jaoks

⁵ From: Tõnis Kõiv <tonis.koiv@rae.ee>

Sent: Sunday, March 22, 2020 5:50 PM

To: raivo@rae.ee

Subject: Re: 26. märtsi 2020 volikogust

Isikuandmete kaitsmise teemal võiks pika kirja kirjutada, sest julgen arvata, et tean selle kohta keskmisest rohkem, olles läbinud Taltechis andmekaitse spetsialisti koolituse. Koolitus septembrist detsembrini ja lõppes eksamiga.

Pärast puhkuse kuud esimene istung. Suhteliselt kesise päevakorraga. Kuid venis informatsioonide tõttu siiski kella 19.00-ni

Algas kõik ikka vaba mikrofoni rubriigiga. Andsin seal üle ühe arupärimise erateede remontimise teemal. Indrek Uuema protestis keskerakondlasest majanduskomisjoni liikme üle kuu osalustasust ilma jätmise pärast.

Edasi läks päevakorra kohaselt.

Esmalt andis vallavanema informatsiooni. Päevakorra kohaselt seoses COVID-19 olukorraga vallas, kuid tegelikult viimase kahe kuu tegemistest üleüldse. Sümpaatne, et tänane vallavanem sellise kombe on omaks võtnud.

Järgmiseks kinnitati uus abivallavanem ametisse. Korra kohaselt tuleb kinnitada kogu vallavalitsus uuesti ehk siis kõik abivallavanemad nimeliselt. Püüdsin küll juhtida juga nii, et me hääletaksime kõiki abisid eraldi. Kahjuks ei saanud, muidu oleks õige aeg olnud ka Põldmäele diplom kätte anda. Kuivõrd eraldi ei saanud ja Põldmäe poolt käsi ei tõusnud, siis olid poolt vaid kohal olnud reformarid ja isamaa esindajad. Sellest piisas 😞

Seejärel saime ülevaate Rae valla 2020. aasta 6 kuu majandustegevusest. Ilmselgelt kõige pikem ettekanne ja arutelu. Saime kinnitust, et koroonaga on jätnud tegevusele igas mõttes jälje ja ilmselt jätab neid veelgi. Üksikisiku tuludelt laekuv maksu osa väheneb esialgse prognoosiga võrreldes lausa 2,5 miljonit, arendajad hoiduvad lepingulistest tasudest ja võib oodata ca 0,7 millist auku. Põhivara müük nullilähedane. Töötus kasvab hooga, samas rahvastiku juurdekasv aeglustub. Kõik need negatiivsed trendid viivad kokkuhoiu otsimisele – investeringuid lükatakse osaliselt edasi, majanduskulusid vähendatakse, personalikulud vähenevad ca 1,4 milli ilmselt erinevate lisatasude mitte maksmise arvel. Loomulikult näitab see olukord kätte ka selle, et oleme elanud ehk liiga edevat ja isegi priiskavat elu, teisalt edasi lükatud tegevused tuleb ju ikkagi kunagi teha, seega see kulu on kokkuhoiuks vaid selle aasta eelarves.

Järgnes Rae valla munitsipaalikoolides koolilõuna toetuse kasutamise korra esimene lugemine. See kord on vajalik riigi poolt eraldatud koolilõuna vahendite jagamiseks. Huvitav on märkida, et see kord peaks ammu olema olemas. Kahjuks on eelnõu veel päris toores, samas tegemist ka alles esimese lugemisega;

Järgmiseks otsustati toetada maa tasuta võõrandamist Eesti Vabariigile. Teisisõnu kinkisime riigile riigigümnaasiumi rajamiseks maad. Kokkulepe tehtud juba Võrklaeva ajal. Huvitav kuidas Võrklaev selle kinkilepingu sõlmis ilma volikogu vastava loata? Aga see selleks. Samas peab ütleva, et kahjuks pole vallavalitsus eriti osanud läbirääkida. Riik oli meile gümnaasiumi rajamisest vägagi huvitatud ja seega oleks saanud sisuliste läbirääkimistega panna neid maa eest rahastama nt kõrvale rajatavat spordihoonet vms. See on juba lühikese aja jooksul teine väga halb näide viletsast kauplemisest. Eelmine näide IKEA näol – ca pool milli odavamalt kui turuhind⁶. Vahva!

Lõpetas päeva juba traditsiooniliseks saanud revisjonikomisjoni teema. Täna oli see kujunenud olukord, et komisjoni jäänud vaid 2 liiget – esimees ja aseesimees. Selleni viis Laiuse avaldus komisjonist lahkumiseks. Seega Rae vallas polnud Laiuse avaldusest kuni tänaseni revisjonikomisjoni. Miks Laius lahkus? Seda saime täna volikogus teada. Tuleb välja,

⁶ See võib olla ka näide "väga heast" kauplemisest, kuid mitte valla hüvanguks.

et ta tahtis tulla vastu opositsioonile ja tagada oma lahkumisega opositsioonile enamus komisjonis. See muidugi oli naeruväärne põhjendus, sellest said kõik aru, aga ega inimesele saa kätt ette panna. Viimases punktis jätkati juba ammu pooleli olevat punkti – revisjonikomisjonile liikme valimist. Ühtegi ettepanekut ei tulnud ja arutelu katkes jälle. Nüüd ongi siis ametlikult nii, et revisjonikomisjoni Rae vallas pole olemas. Volikogu esimees püüdis vastutust lükata opositsioonile, samas unustab, et just tema saab tasu volikogu töö organiseerimise eest. Ja seni kuni selle komisjoni juhtimist ei anta volikogus vähemuses olijatele, seni see vähemus sinna ka ühtegi liiget ei paku. Lihtne ju, aga Kõivu jaoks nagu kõrgem matemaatika 😊.

Selline vahva istung sügishooaja alguseks.

22.09.2020

Põhimääruse kohaselt pidi olema istung nädal tagasi. Kuid enne seda saatis volikogu esimees järgneva teate:

teavitati asjaolust, et Rae vallavolikogu septembrikuu istung toimub 22.septembril ning sellega arvestades siis ka muud volikogu istungiga seotud koosolekud.

Põhjuseks on vajadus jõuda valla arengukava muutmise eelnõuga septembrikuu volikokku.

Loodan, et kõik saavad oma plaanid seatud ja püsivad terved.

Kui ametlik kutse jõudis, siis **puudus seal istungi edasilükkamist põhjustanud Rae valla arengukava käsitlev punkt üldse**. Vastava küsimuse peale oskas volikogu esimees kosta, et vallavalitsus ei jõudnud. Kahjuks oli ka liikmete osas puudumine suurem kui tavaliselt, seega ei saadud oma plaane volikogu esimehe suva järgi seatud 😞.

Algas ikka avatud mikrofoniga, kus saab edastada teateid, eelnõusid ja arupärimisi. Esitasin seekord fraktsiooni nimel kolm arupärimist.

Esimene oli jätkuks eelmisel istungil esitatule ja puudutas Patikal eratee remondi rahastamist valla eelarvest.

Teine puudutas statistikat planeerimise ja ehituse tegevuse kohta ja oli seotud suvel ilmunud artikliga, milles asuti seisukohale, et valdade (Rae oli põhi näiteks) planeerimismenetlused on läbipaistmatud ja korrupsiooniohtlikud.

Kolmas puudutas vastavatud Peetri parki.

Henri Ausmaa edastas eelnõu, millega soovitakse reguleerida valla esindusvõistkondade toetamist.

Seejärel algas istung.

1. Rae Vallavolikogu 20.12.2016 otsusega nr 179 kehtestatud Rae valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2016 – 2026 täiendamine; Vajalik Elvesole, et KIK-ist toetust küsida. Iseenesest tervitatav nii keskkonna parandamise mõttes kui ka hinna alanemise mõttes. Toetus konsensuslik.

2. Rae valla heakorraeeskiri- II lugemine; Algusest peale arusaamatu miks tehti uus eeskiri, oleks piisanud vanasse mõne punkti lisamisest ja mõne korrigeerimisest. Uuega aga

muudeti mitmeid punkte, mis olid juba kenasti juurdunud ja see muutmine ei ole volikogu liikmetele vastuvõetav. Keskkonnakomisjonis toimus maraton arutelu ja ikka ei saadud kõike paika. Nii läks eelnõu kolmandale lugemisele.

3. Rae valla munitsipaalkoolides koolilõuna toetuse kasutamine- II lugemine; Esimesele lugemisele esitatud toores kirjatükk oli saanud parandused, mis komisjonis tegime ja nii sai seegi eelnõu kehtivaks õigusaktiks üksmeelse hääletuse tulemusena.

4. Rae Vallavolikogu 22. augusti 2017 määruse nr 77 „Perearstide toetamise kord“ muutmine; Eelnõu mõtteks meelitada Vaita ja Lagedile perearst, kes alustaks 0-nimistuga ja saaks siis vallast toetust kuni nimistu kasvamiseni 1200 kliendini. Teatavasti on perearst ettevõtja, kes tegutseb nimistus olijate arvu põhjal saadava pearaha alusel. Seda maksab Haigekassa. Ots-otsaga hakkab asi tööle siis kui nimistus ca 1200 inimest. Doktor Lelovi nimistu läks uuele perearstile, kes aga keeldub vastu võtmast Lagedil ja Vaidas ning nii sunnitakse nimetatud kantide inimesi arsti teenuse saamiseks sõitma Jüri Tervisekeskusesse. Paraku on transpordiühendused kesised ja eriti vanemate inimeste jaoks on teenus halvenenud. Vallal puudub võimalus perearsti sundida Vaidas või Lagedil vastu võtma. Nii saabki seda teha vaid toetades seda perearsti, kes tuleb nullnimekirjaga ja alustab Lagedil ja Vaidas nii nagu dr Lelov seda tegi. Kuivõrd perearsti valimine on inimesetele vaba, siis loodetavasti inimesed toovad end uue arsti nimistusse ja jätavad selle, kes dr Lelovi nimistu üle võttis kuivale. Vaadaku siis ise kuidas tema oma nimistu täis saab. Loomulikult omad ohud siin on, sest ka uus perearst peab koostööd tegema Jüri Tervisekeskusega ja kui siinsed peremehed tahavad jõudu näidata, siis pole probleemile lõppu näha.

5. Rae Vallavolikogu 17. veebruari 2015 määruse nr 26 “Rae valla eelarvest lapsehoiuteenuse rahastamise tingimused ja kord” muutmine; 2013 aasta valimistel juba rõhusime sellele, et lapsi tuleb võrdselt kohelda ja need lapsed, kes munitsipaallasteaias kohta ei saa, peavad saama toetust. Reform ja Isamaa võitlesid vastu ja väitsid, et 2014 on lasteaiakohtade probleem lahendatud ja seni korvab mudilasetoetus kohapuuduse. Täna teame, et reformi valimisplakat, millel Võrkalev selle 2014 lasteaiakohtade probleemi lahendamist lubas, oli sulaselge vale ja suunatud vaid häälte endale meelitamiseks (midagi pole teha – vale töötas). Lasteaiakohtade vajak on pidevalt suurenenud ja nüüd lõpuks on aru saadud, et toetust tuleb rakendada nii, et lastega pered tunneksid end võrdselt kohelduna. Pole midagi teha – arusaamine võttis reformil 7 aastat. No eks kõik õpi. Hea, et niigi läks.

6. Korteriomandite võõrandamine avalikul enampakkumisel; Mõistlik ettepanek, mis sai toetuse

7. Korteriomandi avalikes huvides omandamine; Tegemist pika habemega looga, mille juured on eelmises sajandis ja tegemist sulaselge korrupsiooniga, kus erastati ametipindasid vallale kuuluvates hoonetes. Erastatavatel pindadel elavad isikud olid tihti valla poliitikas aktiivsed ja kui nad olid otsustajate ridades, siis saadi ka endale hüvesid. Nt olematu raha eest ametikorteri erastamine. JOKK tehing seaduse mõistes, kuid tegelikult haises. Nii ka selle korteriga. Valla osa selles majas jäi kasutusest välja kuni 2004 aastal otsustasime, et maja saab kasutada külaüritusteks. Vald korrastas oma osa, ka kinnistu väliosa. Korraldati üritusi. See ei meeldinud korteriomanikele. Pärast 2004 külade päeva üritust läks asi päris kuumaks ja sealt peale on kõik vallavalitsused püüdnud suhteid reguleerida ja samuti kortereid tagasi osta. Korteriomanikud on käitunud kogu selle aja väljapressijatena ja küsinud ulmelisi summasid. 2016 sai üks korter ostetud ruutmeetrihinnaga ca 900 euri. See tekitas juba siis küsimusi, kuid

tehing tehti ära. Teine korteri omanik (Illak) ei olnud nõus ja täna on ta nõus hinnaga ca 1400 euri ruutmeeter + jääks veel pooleteiseks aastaks elama!!! Hullemat väljapressimist pole näinud. Hull on asja juures seegi, et kogu vallavalitsus on tahtmist täis see raha väljapressijale kinkida. Ise nimetavad nad seda läbirääkimise tulemuseks. Huvitav oli seegi, et ostmise kõva toetajana võttis sõna Põldmäe. Põldmäe rida see teema pole. Kui Põldmäe ja raha kokku saavad, siis ei ole asjad hästi. Liiasi püüdis Põldmäe volikogu eksitada seaduse tõlgendamise teel. Inimesed nagu ei mõista – ostetakse see korter ju maksumaksja raha eest! Minu seisukoht on, et ka 900 euri ruudust on liig, mis liig, kuid võrdse kohtlemise seisukohast võiks see olla hinnaks. Saaks ebaseadusevastast kaasüürnikust lahti ja asi vask. Teisalt on nii, et kui ta ei ole nõus, siis pole midagi parata. Kasutame nii edasi nagu siiani ja kaasüürnikul on kohustus osaleda parendustöodes jms. Väljapressimisele allumine paneb küsima, et kas kellelegi on ka vallavalitsusest kasud mängus? 2013 aastal sai kirjutatud antud teemal üks kokkuvõte, mis kõlbab asjast arusaamiseks lugeda tänagi⁷.

8. Peremehe vara hõivamine; Tegemist ühe Patika suvilapiirkonnas asuva teega (Riisika), millel sisuliselt omanikku pole. Aiandusühistu on sundlõpetatud. Sellele vaatamata on vallavalitsuse analüüsi tulemuseks, et tegelikult on maaüksusel, millel tee asub, olemas omanik. Juriidiline põhjendus on suhteliselt keeruline ja ilmselt vaid spetsialist saab siinkohal öelda kas ka pädev. Põhiliseks argumendiks on 1 nõukaajal antud dokument, mida vallavalitsus oma põhjenduses aluseks võtab. Seega võtsin esialgu eelnõu tagasi, et piirkonna elanikud saaksid konsulteerida pädevate konsultantidega.

20.10.2020

Istung algas nagu ikka arupärimiste üle andmisega. Minul oli neid fraktsiooni nimel kolm ja lisaks üks isiklik.

Fraktsiooni nimel oli esimeseks küsimused teehoiu kava kohta

Teiseks jäi silma vallavalitsuse huvitav auto hange ja soovisime selle kohta selgitusi

Kolmas oli juba olulisema sisuga ja puudutas IKEA kaasust. Kaheldava väärtusega maa müümise otsuse aastapäev on just möödunud, erinevaid vaidlusi on meedias kajastatud, nüüd oleks õige aeg siis ka vallavalitsuselt antud teemas vastuseid saada

Isiklik arupärimine oli seotud tervisekeskuse ehituskvaliteediga, õigemini selle puudumisega. Sellele on juba mitme inimese poolt viidatud, täna kaesin olukorda ka oma silmaga.

Mõned pildid olukorra visualiseerimiseks

⁷ <http://www.raekodanik.ee/download.php?4df0d3a8dbd8e98b623e9e4787e85f5c>

Teisena võttis avatud mikrofonis sõna Indrek Uuemaa. Tema rääkis revisjonikomisjonist ja selle esimehe suutmatusest komisjoni tööd juhtida. Tegelikult me ju teame, et kui kontrollkomisjoni juhib selle seltskonna esindaja, kelle tegevust peab kontrollima, siis peabki komisjoni esimees tööd suretama. Samas Varik ilmselt ei sureta teemasid, ta lihtsalt ei viitsi ega oska seda tööd. Uuemaa järel võttis sõna ka Varik. Ei saanudki aru, mis see sõnum oli. Rääkis midagi munade korvi panemisest ja siis arvas, et Uuemaa tuleks aseesimehe kohalt vabastada. Täiesti tühi sõnavõtt, vähemalt minu arust.

Seejärel algas istung. Esmalt tuli päevakord kinnitada. Tegin ettepaneku Rae kooli korteri omandamise punkti välja jätta, sest seda ei esitatud juhtivkomisjonile arutamiseks. Nagu arvata oli – ettepanek hääletati maha. Päevakorda küll muudeti ja tõsteti esimesteks arengukava puudutavad punktid, et külalisesineja (konsultandi esindaja) saaks oma etteaste teha ja lahkuda. Iseenesest mõistlik, kuid miks sellele enne kutse välja saatmist ei võinud mõelda?

Esimeses punktides tutvustatigi valla arengukava ja hariduse ja noorsootöö arengukava. Minu hinnang – tegemist keskpäraste loosungitest kubisevate kirjanditega. Kui seadus näeb nende olemasolu ette, siis võiks veidi pingutada nende sisu osas. Loosungid pole sisu. Neist kahest ehk Rae valla hariduse ja noorsootöö arengukava oli veidi asjalikum, kuigi seegi selline eelnevate perioodide statistika ja järgnevate perioodide ennustus. Oli ka keskendunud erinevatele stsenaariumitele, milles olulisel kohal laste arvu vähenemise võimalik trend.

Kolmandaks punktiks Rae Vallavolikogu 22. augusti 2017 määruse nr 77 „Perearstide toetamise kord“ muutmine – II lugemine. Iseenesest asjakohane kord, millega soovitakse meelitada perearsti Vaidasse ja Lagedile. Ainus etteheide – olukord lasti eelnevalt totaalselt käest ja seejärel asuti asja parandama. Loodame, et arst siiski saadakse ja inimesed registreerivad end ka tema nimistusse.

Neljaski punkt oli teisel lugemisel. Selleks oli Rae Vallavolikogu 17. veebruari 2015 määruse nr 26 “Rae valla eelarvest lapsehoiuteenuse rahastamise tingimused ja kord” muutmine. Põhimõtteliselt samuti OK, sest tagab võrdsema olukorra lastehoius käijatele, neile kellele vald pole suutnud munitsipaallasteaias kohta tagada. Tuletan ikka meelde, et rääkisime sellise võrdsuse tagamise vajadusest juba 2013 valimiste eel⁸, aga siis ei olnud meie ettepanek populaarne, sest reformierakonna valimiskampaania oli üles ehitatud suurele valele – lasteaias kohad lubati kõigile aastaks 2014. Muidugi ei suudetud seda bluffi elus täita. Täna on 2020 ja ikka pole suudetud seda lubadust tagada ja nüüd siis oli aeg võtta meie 2013 tehtud ettepanek töösse. Loomulikult saame järgmisel aastal valimiste eel lugeda, kuidas sellest 2013

⁸ Aruanne “Mälupildid” lk 167-195

ettepanekust on 2021 saanud reformierakonna „tubli töö“ tulemus 😊. Ja lühikese poliitilise mäluga tavakodanik kiidab ning läheb jälle liimile.

Sarnaselt esimeste (arengukavad) arutelupunktidele oli ka viies päevakorrapunkt seotud nn dokumendiga, mis peab olema. Selleks siis seekord Rae valla 2021 - 2024. aastate eelarvestrateegia kinnitamine. Tegelikult oli see kunagi ka arengukava osa (mõnes omavalitsuses siiani), aga seaduseandja soovitusel on ta mõistlikum teha eraldi. Tegemist nõ tegevuskavaga, mis peab igal aastal haarama ka nelja järgnevat. See dokument on oluliselt vajalikum kui arengukava, tema alusel valmistatakse ette eelarve. Tegemist seekordki I lugemisega

Kuuendana oli arutlusel Rae valla esindusvõistkonnale toetuse andmise kord. Eelnõu algatati eelmisel istungil. Indrek Uuemaa eriala inimesena tõi esile mitmeid puudusi ja asus seisukohale, et ühe valla esindusvõistkonnad peaksid olema komplekteeritud selle valla kodanikest, mitte nõ sisse ostetud sportlastest. Eks ta nii peakski olema, kasutame selleks ju ikkagi maksumaksja raha. Loodame, et Uuemaa teeb asjalikud parandusettepanekud.

Järgnevalt puhastati raamatupidamist ja kanti maha põhivara, mis eksisteeriski vaid raamatupidamises.

Ilmselt kõige pingelisemaks punktiks selle istungi päevakorra oli korteriomandi avalikes huvides omandamine. See oli jätkuks eelmisel istungil arutatud Rae koolimajas oleva korteri väljaostule. Vallavalitsuse ettekandest saime teada, et dubleeriva hindamise tegemiseks ei lasknud korteriomanik isegi hindajaid sisse. Hindamine tehti esimese hindamise materjalide alusel ja „huvitaval kombel saadi tulemuseks umbes sama tulemus“. Naeruväärne. Ja selle hinnanguga oli volikogu enamuse rahul. Samas muidugi küsimuste esitamisest ja sõnavõttudest sai järeldada, et siiski inimesed ei ole sellise väljapressimisega rahul, aga teades, et volikogu liige ei vastuta volikogu kahjuliku otsuse eest kuidagi, neelati see rahulolematuse alla. Huvitav oli näha, et Mart Võrklaev avaldas oma vastuseisu väljapressimisele ja see viis enne hääletamist reformierakonna fraktsiooni poolt võetud vaheajani, et saavutada oma sees mingi kokkulepe. Huviga ootasime, et kes peale jääb. Nii nagu kartsingi, Võrklaev see polnud. Küll püüti teha Võrklaeva taganemistee veidi siledamaks ja nii tehti eelnõusse marginaalne muudatus, mis andis Võrklaevale võimaluse taganeda oma õigustatud vastuseisust. Ilmselt oligi tal väga raske otsus – kas minna oma südametunnistuse teed ja hääletada väljapressimise vastu või hüljata südametunnistus. Kuivõrd esimene võimalus oleks olnud minu ettepaneku toetamine, siis seda ju ometi juhtuda ei saanud ja nii vaigistati südametunnistuse (pole ka eriti raske kui seda eriti ei eksisteeri) hääl. Otsus võeti vastu sisuliselt reformierakonna häältega, millele kiibitsesid ikka kaasa Isamaa selgrootud volinikud. Püüdsin veel enne hääletamist kolleege mõtlemine panna ja esinesin pöördumisega.

Seejärel järgnes otsustamine, et Pähklmäe tee 14, 16, 18 ja 20 maaüksuste võõrandamine avalikul enampakkumisel. See on huvitav, sest eelarvestrateegias on nad müügiplaanis aastal 2022. Aga teisalt peab ju aru saama, et selliste kahjulike tehingute (Rae kooli korter) lõpule viimiseks on ju raha vaja 😞. Alghinnaks lausa 15 euri ruutmeetri eest. Sellega tõestas vallavalitsus veelkord, et naabruses müüdud IKEA maatüki müügihind 10 euri ruutmeetri eest oli alla igasugust turuhinda, kingitus IKEA arendajale ja ... (ilmselt veel mõnele)

Lõpuks veel kaks nõusoleku andmist. Esimene neist seotud toetusrahadega munitsipaal maja Pärna 2 renoveerimiseks ja teine Patika suvilate rajoonis ühe eratee remondi toetamiseks.

Mõlemad kutsusid esile arutelu. Patika tee kohta sai seletuskirjast lugeda, et elanikud on teinud tee korda ja vald lubanud toetada seda tegu ning lõpuks annavad elanikud tee üle. Minu ettepanek oli – teeme läbipaistvalt ostu-müügi tehingu ja kõik rahul. Hinnaks sama summa, mis toetuseks mõeldud. Ei teki ka kõikidel teistel erateede omanikel ootust, et vald tuleb nende tee remonti toetama. Ettepanek vilistati välja ja loomulikult ei saanud sellisel kujul rahajagamist heaks kiita.

Ja kõige lõpuks. Rae Vallavolikogu revisjonikomisjoni liikme valimine. Võib öelda, et maskid langesid. Koalitsioon enam isegi ei viitsinud demokraatiat mängida ja nimetasid komisjoni veel ühe enda esindaja. Jääb vaid aseesimeheks oma inimese panemine ja ongi korras – kogu koalitsiooni tegemiste üle järelevalvet tegev organ ongi koalitsiooni liikmetest koosnev. Teevad nad siis „palehigis“ tööd ja õigustavad kõike, mis vähegi kriitikat tõstab. Selline ennustus siis revisjonikomisjoni töö iseloomustamiseks järgneva aasta jooksul.

Oli intensiivne istung 😊 ja pisut üle nelja tunni elust jälle läinud.

Pöördumine päevakorra punkti „Korteriomandi avalikes huvides omandamine“ raames
20.10.2020

Head kolleegid.

Tegin ettepaneku võtta päevakorrast välja korteriomandi omandamise. Põhjendus – juhtivkomisjon ei ole teemat saanud uuesti menetleda, kuigi nii lepidi kokku 14.09 toimunud komisjoni koosolekul. Eeldasin, et minu ettepanekut päevakorra muutmiseks ei toetata. Ja mul oli õigus. Tundub, et kellelgi on asjaga kiire.

Enne otsuse hääletamist püüan veelkord pisut rääkida sellest äraspidisest pruudilunast, mis meie kontekstis on saanud peiulunaks või siis lunaks nässu läinud abielu eest.

Ma täpselt pole veel mõistnud, mis on sellise suure summa vallaeelarvest väljakantimise tegelikuks põhjuseks, kuid kindel on, et põhjuseks ei saa olla seletuskirjas korduvalt rõhutatud vajadus vallaelanike jaoks/hüvanguks/heaoluks .

On muidugi mõistlik, et hoonel oleks üks omanik ja kui selleks on vald, siis kasutada hoonet vallakodanike heaks. Olen isegi püüdnud olukorda lahendada mõistliku hinnaga, aga tulutult.

Vallaelanike heaks kasutades ei suuda see objekt kindlasti ja kunagi täita eelnõu seletuskirjas toodud eesmärgi – isemajandavalt tööle hakkamine. Rõhutan – mitte kunagi ja kui ta ka hakkaks isemajandavalt tegutsema, siis pole see tegevus enam kindlasti vallaelanike ega kohaliku kogukonna jaoks. Kui hoonet soovitakse kasutada vallaelanike tarvis, siis ei pääse sellele vallaeelarvest peale maksmise eest.

Tavatult lahke otsuse läbisurumine ei sa olla ja ilmselt ei olegi vallakodanike/maksumaksjate (kelle rahaga ju tehing sooritatakse) heaks. Kasusaajad on teised. Üheks ilmseks kasusaajaks on inimene, kes saatuse tahtel on sinna elama sattunud. Halenaljakaks teeb olukorra, et kasu lõigatakse sellest, et tänase korteriomaniku (eks)ämm volikogu liikmena sai nn ametikorteri erastada (1993 olid korterid mitte erastatavate nimekirjas, 1997 volikogu liikme intensiivse töö tulemusel võeti sealt nimekirjast välja). Juba see otsus omal ajal oli kahtlase väärtusega, kui mitte korruptsiooni mõistes, siis hea tava kohaselt kindlasti. Tehingust kasusaajast sai koduväi, kes täna riisub vallaametnike abiga koore ehk tõsise kasumi. Tema poolt vaadatuna võiks seda nimetada heaks äriks, mida saab lugeda kunagise veimevaka realiseerumiseks. Samas teades, kuidas siiani käitunud on (vähemasti aastast 2004), siis nimetaksin seda siiski väljapressimiseks, milles abilisena on asunud sekundeerima vallavalitsus. Ja lisaks tavatule väljaostuhinnale tahab vallavalitsus volikogu kaasabil kinkida kasusaajale veel 1,5 aastat tasuta elamist juba müüdnud korteris!

Kordan esialgset ja rõhutan, et ma ei tea, mis tegelikult on sellise otsuse läbisurumise taga. Võib olla järgmise aasta valimised? Võib olla midagi muud, millele soovitakse saada volikogu heakskiit ja seeläbi veeretada vastutus rumala ja kahjuliku otsuse eest volikogule.

Samas tean ja ilmselt nõustuvad nii mõnedki teist, et meile esitatud seletuskiri on küll paljusõnaline ja emotsioonidest tulvil, kuid samavõrd ka paljasõnaline, sest emotsionaalsetel väidetest puudub igasugune faktilist tõestust pakkuv tugi. Tulen tagasi selle isemajandava eesmärgi juurde. Et seda väidet tõsisemalt kaaluda võtta, siis on vaja seletuskirjas juurde tuua kogu rahaline arvestus – ülalpidamiskulud (kommunaalid, personal, jooksevremont ja hooldus) + tehtud/tehtavad investeeringud + sh korterite väljaostuks kulunud + jne ja alles siis saame teada milliste summade eest peame hakkama kinnistut erinevateks üritusteks/tegevusteks rentima, et tagada kultuuriasutuse isemajandlikkus selle mõiste otseses tähenduses. Uskuge mind, et tehes rehkendused ära, saadakse aru – sellise objekti isemajandamine ei ole võimalik. Täna ilma selliste oluliste arvutusteta otsust teha on mitte ainult ükskõikne, aga ka kuritahtlik. Kui me rahulikult ja pragmaatiliselt asjale läheneme, siis ehk saaks olema sootuks mõistlikum järelepäise ja tavatu väljaostu asemel realiseerida sama ruutmeetri hinnaga vallale kuuluv osa. Saadud vahendite eest on mõistlikum rajada kogukonnale uus hoone sinna samasse valla omandis olevale maale.

Lugupeetud kolleegid! Mõtelge enne hääletust – kes ikka siin kasu lõikamas on ja kas emotsioonide pealt on mõistlik selliseid otsuseid langetada või siiski menetleda seda teemat edasi ja vaadelda teemat erinevatest külgedest, mitte jääda kinni eelnõus esitatud ühte võimalusse.

Käesolev pöördumine lisada volikogu istungi dokumentidele.

17.11.2020

Istung algas nagu ikka avatud mikrofoniga. Samas polnud istung ise ega algus väga tavapärane. Kõigil maskid näos, hajutatud üle kultuurikeskuse saali. Ega teagi kas järgmine istung füüsiliselt toimubki. Avatud mikrofoni sõnavõtte alustaski Madis Sarik ja kõneles olukorrast, mis pole väga hea. Valla koolidest pole seni pisikuga pihta saanud Vaida ja Lagedi, teised on nii või naa olnud puudutatud.

Seejärel sain sõna mina ja andsin üle 3 arupärimist ja tegin kolleegidele ühe pöördumise. Arupärimistest 2 olid nn jätkuarupärimised. Esimene puudutas Seli külla rohevööndisse 2019 aastal kerkinud ebaseaduslikku aeda.. Teine puudutas jäätmejaama tegemisi selles vaates, et miks Rae valla kodanikke ei tuvastata, see annab võimaluse valla maksumaksjate arvel samuti tasuta kasutada jäätmejaama teenust. Kolmas arupärimine puudutas Rae valla sporditegevuse sponsorlust/toetamist erinevate toetajate poolt.

Pöördumises viitasin vallavalitsuse valetamisele, mis leidis aset eelmisel istungil.

Seejärel võttis sõna Indrek Uuemaa, kes selgitas taaskord uute näidete varal kui halvasti on korraldatud revisjonikomisjoni töö selle komisjoni juhi Indrek Variku poolt. Lisaks halvale komisjoni tööle olevat esimees ka labane oma käitumises. Teiseks kritiseeris Uuemaa volikogu esimeest, kes ei suuda lahendada volikogu töö korraldamist. Küsimus oli ühe Keskerakonna esindaja lollitamine majanduskomisjoni koosolekul. Segadus tekkis sellest, et koosolek toimus Skype teel, kuid mööndusega, et kellel Skype pole, siis see saab selle ligipääsu vallamajas. Üks liige seda võimalust kasutas, kuid polnud kedagi, kes tema tehnilise toega oleks tegelenud ja seega jäi temast olenemata põhjustel ta koosoleku aruteludest eemale ja jäi ilma ka tasust komisjoni töö eest. Selgelt oli praak seotud komisjoni tehnilise toega ja komisjoni liige teavitas

sellest koheselt ka esimeest. Paraku miskit ei aidanud ja korrekture ei tehtud. Paraku eilsel istungil oli aru saada, et Kõiv pole seda olukorda selgeks teinud ja ajas selle asemel lihtsalt demagoogilist iba suust välja. Vähemalt respekt Uuemaale, et ta oma inimese kaitseks välja astus.

Algas istung.

Alustuseks kinnitatakse päevakord. Siingi tekkis pisike arutelu. Indrek Uuema teigi ettepaneku võtta välja üks päevakorrapunkt. . Loomulikult ettepanek enamuse toetust ei leidnud ja päevakord kinnitati esialgsel kujul.

Esimesena lugesime kolmandat korda Rae valla heakorraeeskirja. Õnneks oli see esialgselt ma-ei-tea-kelle unistustest kokku pandud kujust saanud võrdlemise eeskirja moodi asjaks. Kokkuvõttes võib öelda, et oleks piisanud seni kehtivale mõne punkti lisamisest ja oleks sama hea saanud. Võtsime eeskirja vastu

Teise punktina võtsime vastus Rae valla arengukava. Arutelu ei tekkinud. Eks arengukava on selline loosungite kogum, mille hulgas ka mingite tulevikus teha vajavate tööde loetelu.

Kolmandana sai vastu võetud Rae valla hariduse ja noorsootöö arengukava.

Seejärel andis rahandusameti juht ülevaate Rae valla 2020. aasta 9 kuu majandustegevusest.

Järgnes Rae valla eelarvestrateegia aastateks 2021–2024 – II lugemine. Siin sai isegi pisut nalja. Tegemist teise lugemisega ja volikogu liikmed peaksid olema asjaga juba hästi kursis ning omad küsimused ammu küsitud saanud. Aga juhtus see, et istungil Võrklaev hakkas äkki elama ja Keermaad pommitama küsimustega, mida tal oleks võimalik olnud küsida juba ammu. Ilmselt polnud mees eelnevalt väga süvenenud, kuid soov demonstreerida oma „tarkust“ volikogus oli suur. Paraku demonstratsioon lõppes järjekordse fiaskoga. Küsimusi oli palju ja kõiki ta küsida ei saanud, sest reglement üle 2 küsimuse ei luba. Otsustasin kolleegile abikäe ulatada ja tegin ettepaneku eelnõu kolmandale lugemisele saata, et siis saaksid kõik volikogu liikmed, kes siiani polnud suutnud endale asja selgeks teha, oma küsimustele vastused saada. Loomulikult oli selge, et see ettepanek ei lähe läbi. Eriti vahvaks tegi selle asja, et ettepanekule hääletas vastu Võrklaev, kelle jaoks see ettepanek tehti. Oli ju selge, et ta ei saanud asjadest aru, aga lõpuks hääletas ta hoopis eelarvestrateegia vastu võtmise poolt. Saa sa nüüd aru.

Ja siis tuli päevakorra kõige kuumem punkt - Rae valla esindusvõistkonnale toetuse andmise kord – II lugemine. Seda vaidlust, mis toimus, ei ole võimalik edasi anda. Põhimõte ise aga on veidi vildakas. Kui on tegemist valla esindusvõistkonnaga, siis oleks aus kui see koosneks valla kodanikest. Siin taandus aga asi klubide toetamisele. Sj mõnes klubis on heal juhul 1-2 vallakodanikku. Kui klubi nimes on sõna Rae, siis see ei tee võistkonnast veel esindusvõistkonda. Paremalt juhul saame rääkida esindavast võistkonnast, kui ta on sellise volituse saanud. Üha enam oli selge, et reformierakondlased, kes nendes klubides tegevad, kasutasid võimalust oma klubidele saada JOKK-viisil lisarahastust. Eetilises võtmes oli kahetsusväärne, et klubide esindajad (kasusaajad?) hääletasid ise ka eelnõu poolt. Kui Eestit esindav võistkond (koondis) peab koosnema kodanikest, siis võiks ka Rae valla esindusvõistkond samu põhimõtteid järgida. Paraku jäid kõik argumendid jõuetuks.

Järgnesid Rae Vallavalitsuse ametiasutuse struktuur ja teenistuskohdade kinnitamine ja Rae valla 2021. aasta eelarve kinnitamine- I lugemine;

Lisaks sai muudetud Rae Vallavolikogu 18. jaanuari 2011 määruse nr 49 “Koolieelsete eralasteasutuste toetamise kord“ ning maha kantud vana GIS tarkvara, mille soetasime 2008 aastal.

15.12.2020

Oli pandeemia-aasta viimane istung, mis turvalisuse huvides viidi läbi virtuaalsena. Kuivõrd koroonateema on aina aktuaalsem, **siis sai esmalt sõna vallavanem**, kes rääkis seda, mida me niigi teame koroonateemal kontekstis. Lisaks teatas, et lisandunud on ka päevakohane probleem – õrnale jääle tikkumine. Selle tagajärjel oleval olnud ka (küll õnneliku lõpuga) õnnetus Mädajärvel, kus läbi jää kukkusid isa ja laps ning lisaks ka päästma läinud meesterahvas. Seega teema on tõsine. Siinkohal viitan ka paar päeva tagasi FB Jüri grupis tehtud üleskutsele, kus keegi kutsus kõiki tiigijäele. See on eriti vastutustundetu tegu.

Teisena sai sõna noor ametnik Tammela, kes saanud ülesandeks vastata minu eelmise istungi pöördumisele. Tammela nimetas minu pöördumist dramaatiliseks. Lugesin selle veelikord üle ja veendus, et mingit dramaatikat seal polnud. Polnud ka midagi isiklikku Tammela kohta. Samas Tammela oma (suusõnalisel) vastuses esines tõe poolest nagu draamakuninganna. Esinemine oli emotsionaalne ja kohati ähvardav. Mees oli ilmselt Vikipeediast lausa valetamise definitsiooni leidnud. Kui aga sisuliselt tema vastust hinnata, siis oli see lapsik ja vastuolusid täis. Võib isegi öelda, et vassimine jätkus. Nt mõõnis roheline ametnik, et majanduskomisjonis küsiti, et kas kõik dokumendid on korras, kuid tema ise taandas oma võimekuse piires dokumentide hulga nii, et ehitusloa (ega ka muud ehituse seaduslikkusega seotud dokumendid) ei pidavat olema dokumentatsiooni osa. Imelik kuidas saab ametnik sellise järelduseni jõuda? Kui juba aasta alguses oli teada, et soovitakse tee pärast remonti üle anda ja selleks on vaja tööle kasutusloa jne. Komisjoni ajaks ei olnud olemas ei ehitusloa ega ehitisteatist, rääkimata kasutusloast. Seega nii komisjonis kui ka volikogus muud väitnud ametnik ei rääkinud kindlasti täit tõtt ja varjas tahtmatult (kogemuse/ teadmiste vms puudus?) või tahtlikult volikogu eest enne otsuse tegemist olulist infot. Kuidas seda nimetada? Ilmselt valetamine ja vassimine on terminoloogiliselt õiged terminid. Järgmine vasturääkivus seisnes selles, et solvunud mees teatas, et mingit ehitisteatist ei saanudki nõuda, sest neid remonditavaid teid pole rajatise üldse olemas, on transpordimaa. Selle väitega peab nõus olema, kuid sammuke tagasi minnes tekib kohe küsimus, et kuidas Rae vallavalitsus lubas siis ilma ehitusloata avalikuks kasutuseks vajalikku teed ehitama, eriti teades, et see tuleb valla omandisse? Ja pärast minu teabenõuet saadi sellest aru. Seega ei näe mingit põhjust, et abivallavanem peaks kuidagi end solvatuna tundma. Aus mees oleks öelnud lihtsalt – sorry, asjad ei sattunud tõesti olemas õiges järjekorras, aga me tegime korda. Kordan ka oma pöördumises öeldut – kui oleksime remondi toetamise asemel ostnud transpordimaa, siis poleks seda jama ja vassimist olnudki. Ühes olen Tammelaga nõus – initsiatiivi ei tohi ignoreerida. Ja minu pöördumises pole poolt sõnagi aktiivsete kodanike tegevuse kohta. Isegi Tammela peaks suutma selle välja lugeda. Ja lisaks võiks ametniku hakatis laiendada seda kodaniku initsiatiivi toetamist ühetaoliselt ka teiste initsiatiivivate suhtes.

Loodan, et mees kohaneb oma positsiooniga ja käitub edaspidi vastavalt.

Seejärel algas istung. Tõenäoliselt need, kes on minu ülevaateid jälginud, panid tähele, et ma ei esitanud meie fraktsiooni poolt ühtegi arupärimist. Nii see oli ja mitte põhjusel, et poleks teemasid, vaid lihtsalt jõulude puhul 😊.

1. Rae Vallavalitsuse ametiasutuse struktuur ja teenistuskohdade koosseis 2021. aastal- II lugemine.

Ametnike arv kasvab drastiliselt. Kindlasti pole kõik need positsioonid hädavajalikud, midagi võiks ka efektiivsuse arvelt püüda ära teha. Mina ei saanud selle eelnõu otsuseks saamist kuidagi toetada, aga koalitsiooni rull töötas korralikult.

2. Rae valla 2021. aasta eelarve kinnitamine- II lugemine.

Jällegi pean ütleva, et tegemist pole väga hea eelarvega. Ma ei mõtle selle vormistuslikku poolt ja vastavust seadusega pandule. Küll pean silmas seda, et eelarve on tugevalt kreenis valla põhjapiirkonna poole. Samas muidugi saan aru, et valimised tulevad ja hääled on just seal Peetri kandis. Sealjuures on sealsed inimesed Rae valla kontekstis juurteta ning ajaloolise mäluta ning nende hääli on hea ära osta 😊. Eks ta ole – pudeli õlle või viinaga üksiku valija hääle ostmine on kuritegu, kuid valla eelarvest „ostu“ hulgi rahastada on igati OK

3. Rae valla 2020. aasta kolmas lisaelarve;

Tegemist suuresti erinevate sihtotstarbeliste toetuste eelarvesse võtmisega. Lisaks siluti ära ka teede remondi rahade vale planeerimine. Kergelt anti ka mõista, et selles on süüdi lahti lastud eelmine teede spetsialist. Mage muidugi pool aastat hiljem sellist sidet tõmmata.

4. Põhivara mahakandmine. Vallamaja juures remonditud sotsiaalkeskuse väärtuse raamatupidamislikult õigeks viimine.

5. Valla vara tasuta kasutusse andmine.

Teema, mis tegelikult oma sisu osas vaidlusi ei põhjustanud. Otsitakse psühholoogi uude tervisekeskusesse, on keegi leitud ja see keegi palus esimese aasta kasutada ruume üürita, sest ei tea ju kuidas teenus käima läheb. Seletuskirjas ja ka ettekannetes anti teada, et seda teenust on väga vaja. Küsisin faktilist tuge/definiitsiooni emotsionaalsele väitele „väga vaja“. Vendel mõmises temale omaselt, et mingit statistikat pole, aga „tema ise arwab“, komisjoni esinaine ütles, et selline on trend, et omavalitsus võiks. Seega pole meil mingit teadmist kui palju vajadust teenuse järgi on ja on põhjendatud see 1 aasta üürivabastust. Huvitavaks tegi teema hoopis see, et potentsiaalne üürnik küsis vabastust 1 aasta, kuid eelnõus oli kaks. Küsimus, et miks siis nii? Vägisi surume peale? Vendelilt tuli nagu katkise plaadi pealt – „mina ise arvan“. Mees võiks hakata arusaama, et see pole argument volikogus otsuste tegemiseks. Kui on vaja otsust pikendada, siis tullakse tagasi perioodi lõpus ja arutatakse asja uuesti. Nii ka volikogu otsustas. Vendel arvas, et selline suhtumine väljendab umbusaldust vallavalitsuse suhtes. Kõiv arvas, et mitte. Mina olen seisukohal, et nii viletsate eelnõude tootmisega vallavalitsus ise paneb sellele umbusaldavale suhtumisele puid alla.

6. Rae valla jäätmekava 2021 – 2026 koostamise algatamine.

Aasta lõpus lõppeb kehtiv jäätmekava. Vallal peab see strategiadokument olema. Seadus näeb ette. Kava koostamine võtab pikalt aega, sest on erinevad avalikustamise ja avalike arutluste tähtajad jne. Küsisin, et kuidas siis nii, et meil alates 01.01.2021 puudub üks oluline seaduse poolt nõutav strateogia dokument. Selle peale teatas Põldmäe, et riik pole oma parandatud seadust valmis saanud ja see on meiepoolse venitamise põhjuseks, et saaksime seadusesse

kirjutatavaid muudatusi arvestada. Seega kõiges on ikka süüdi riik 😊. Juhtisin tähelepanu asjaolule, et meie ja riigi õigusakti vahel on kindlasti seos, aga ka oluline erinevus. Nimelt meil on kohustus omada kehtivat jäätmekava ja jäätmekava on perioodiga seotud. Seadust võib parandada kui kaua tahes, seni kehtib verisoon, mida parandatakse ja riik ei ole ilma õigusaktita. Kohalik omavalitsus jääb aga ilma olulise õigusaktita kohe kui selle kehtivuse tähtaeg otsa saab. Meie puhul siis 2020 aasta lõpp. Jäätmekava on jälle oluline dokument erinevate abirahade küsimisel. Põldmäe küll väitis, et toetuste andmisel otsustajad on rahul ka siis kui meil on uue tegemine menetluses, samas isegi kui see nii on, tekib kohe probleem, kui mingist fondist taotlejaid on rohkem kui raha. Tegelikult võib asja kokku võtta nii – vallavalitsus magas tähtajad maha. Tegelikult oleksime eilsel istungil pidanud kehtestama jäätmekava 2021-2026!

7. Rae Vallavolikogu 20. oktoobri 2020 otsuse nr 133 „Korteriomandi avalikes huvides omandamine“ kehtetuks tunnistamine.

Uskumatu teema, mis ei näigi lõppu saavat. Korterid eest pakkus volikogu tohutu summa, lisaks veel 18 kuud tasuta kasutamist ja mees polnud nõus! Minu seisukoht oli eile, et kuna kehtetuks tunnistatav otsus on juba kehtetu seetõttu, et otsuses fikseeritud tähtaeg on möödas. Selle peale arvati, et õigusselguse (?) huvides võiks selle ka istungil ära koputada. Nii ka läks ja oleme jälle alguses. Arvestades, et kinnisvaraturul mull aina paisub, siis ilmselt meie vastaspool ootab veelgi suuremat kingitust vallakodanike taskust. Masendav. Jään oma seisukoha juurde, peaksime muutma strateegiat ja palavikulise ostmise asemel oma osa müüki panema. Saadud vahendite arvel saame rajada tänapäevase kogukonna keskuse piirkonna elanikele.